

7/3894

13/10/2023

ANKARA MİLLETVEKİLİ SAYIN KÜRŞAT ZORLU’NUN

7/3894 ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAPLAR

Özellikle yapay zeka alanı çok önemsenmesi gereken bir alan haline gelmiştir. Yarışta kendine yer bulmak isteyen ülkeler her geçen gün bu alanda yatırımlarını artırmakta, yeni projelerini açıklamaktalar.

Buradan hareketle;

Soru 1- Ülkemizin de bu yarışın içinde bulunması için ne gibi çalışmalar yapılmaktadır?

Soru 2- Bu çalışmaları yönetmesi ve geliştirmesi için gerekli birimler kurulmuş mudur? Kurulduysa bu birimler hangileridir?

Soru 3- Yapay zeka alanına bir bütçe ayrılmış mıdır? Ayrıldıysa ne kadardır?

CEVAPLAR:

Cevap 1- Ülkemizde yapay zekâ alanındaki çalışmalara öncelikli olarak ve yoğun bir şekilde devam edilmektedir.

Bu kapsamda, Bakanlığımız ile Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi Başkanlığı (CBDDO) iş birliğinde hazırlanan ve 31574 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Ulusal Yapay Zekâ Stratejisi (2021-2025) vasıtasıyla, ülkemizin yapay zekâ alanındaki yetkinlikleri ve altyapısı değerlendirilerek bu alandaki öncü ve oyun kurucu ülkeler arasında yer alınması amaçlanmaktadır. Bu doğrultuda üniversitelerde, araştırma merkezlerinde, enstitülerde ve özel sektörde beşerî sermaye ve altyapı kapasitesinin analizine yönelik çalışmalar başlatılmıştır. Kamu, özel sektör, akademi ve STK’ların katılımlarıyla birçok çalışma grubunda somut adımlar atılmaktadır. Avrupa Birliği’ndeki Yapay Zekâ Tüzüğü’nün ülkemiz mevzuatına uyumlaştırılması konusunda ilgili paydaşlarla yol haritası oluşturulmuştur. Bu hususta Bakanlığımız, Ticaret Bakanlığı ve CBDDO ile eşgüdüm ve koordinasyon içerisinde çalışmaktadır. TÜBİTAK BİLGEM bünyesinde ise Yapay Zekâ Enstitüsü (YZE) kurulmuş olup burada yapay zekâ teknolojilerinin müşteri kuruluşların ihtiyaçları doğrultusunda ürün ya da çözümlere dönüştürülmesine katkı sağlanması ve Türkiye Yapay Zekâ Ekosisteminin harekete geçirilmesi hedeflenmektedir.

Bu arada Bakanlığımız; çeşitli destek/teşvik programları, etkinlikler ve eğitim altyapısı ile de YZ’nin bir dijital teknoloji olarak endüstride kullanılmasına ve bireylerin dijital dönüşümüne önemli katkı sağlamaktadır. Bunlar arasında; “Dijital Dönüşüm Destek Programı ve Dijital Dönüşüm Uzmanlığı Eğitim Programı”, Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı Dijital Dönüşüm Çağrısı”, TÜBİTAK’ın “Ar-Ge ve İnovasyon Destekleri”, KOSGEB’in “KOBİGEL Dijitalleşme Programı” gibi destek programları bulunmaktadır. Ayrıca; BİLGEM’in “Yapay Zekâ Enstitüsü Çalışmaları ve Destek Çağrıları”, ULAKBİM’in “Yüksek Başarımlı Hesaplama Altyapıları”, TEKNOFEST “Yapay Zekâ Yarışmaları”, Deneyap ile Genç ve Çocuklara YZ

Eğitimleri, Milli Teknoloji Akademisi ile “Endüstri ve Birey Hedefli Eğitimler” de, bu alandaki çalışmalarımız arasında yer almaktadır.

Yukarıda belirtilen çalışma ve destek programlarına ilaveten, YZ alanında çeşitli çağrılar yayımlanmaktadır. Kamu kurumlarımızın ihtiyaç duyduğu yapay zekâ çözümlerinin geliştirilmesi ve üniversite/kamu araştırma merkezlerindeki bilgi birikiminin bu çözümler için kullanılması ve yaygınlaştırılması amacıyla açılan “Kamu Yapay Zekâ Ekosistemi-2023” başlıklı çağrı da, bunlardan birisidir. Öte yandan, TÜBİTAK’ın Ar-Ge ve Yenilik konu başlıklarında yer alan YZ Teknolojilerinde Öncelikli Ar-Ge ve Yenilik Konuları kapsamında; savunma sanayi, sağlık, eğitim, tarım, otomotiv ve enerji gibi alanlarda sunulan disiplinler arası projelere destek önceliği verilmektedir. Hedef kitlemize sunulan tüm bu imkânlarla; TÜBİTAK TEYDEB bünyesinde açılan “1711 Yapay Zekâ Ekosistem Çağrısı” ile BİDEB’in 2232 A/B Uluslararası Lider/Genç Araştırmacılar 2247-A/D Ulusal Lider/Genç Araştırmacılar Programları kapsamında desteklenen yapay zekâ araştırmacılarını da ekleyebiliriz.

Cevap 2- Ülkemizde, YZ politikaları ve uygulamaları konusunda çalışma yürüten belli başlı kurum ve birimler; Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi (CDDO), TÜBİTAK BİLGEM Yapay Zekâ Enstitüsü ile Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Milli Teknoloji Genel Müdürlüğü Dijital Teknolojiler Dairesi Başkanlığı’dır. Bunlardan Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi, 10 Temmuz 2018 tarihli ve 30474 sayılı Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 1 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi kapsamında, TÜBİTAK BİLGEM Yapay Zekâ Enstitüsü (YZE) ise Kasım 2020’de kurulmuştur. Bu Enstitü, hâlihazırda altı yetkinlik merkezi altında faaliyetlerini yürütmekte olup bunlar; Akıllı Üretim Sistemleri, Akıllı Tarım, Gıda ve Hayvancılık, Finans Teknolojileri, E-Ticaret, İklim Değişikliği ve Sürdürülebilirlik, Akıllı Eğitim Teknolojileri, şeklindedir. Bakanlığımız Milli Teknoloji Genel Müdürlüğü bünyesinde, yapay zekâ da dâhil olmak üzere dijital teknolojiler konusunda çalışmalar yürütmek amacı ile oluşturulan Dijital Teknolojiler Dairesi Başkanlığı ise Ulusal Yapay Zekâ Sekreteryasını CBDDO ile iş birliği içerisinde yürütmektedir.

Türkiye’de YZ politikaları ekosisteminin bu üç önemli sacayağının yanı sıra; Ulusal YZ Stratejisinin etkin bir şekilde takibi ve uygulanmasını sağlamak amacıyla Cumhurbaşkanı Yardımcımız başkanlığında ve ilgili Bakanlıkların Bakan Yardımcısı seviyesindeki temsilcilerinden oluşan bir YZ Yönlendirme Kurulu mekanizması teşkil edilmiştir. Bu oluşum, Ulusal YZ Stratejisini ve bu kapsamda yürütülen faaliyetleri izleyen ve yönlendiren en üst seviyedeki kurul niteliğindedir.

Cevap 3- Yapay zekâ alanına ayrılmış özel bir bütçe bulunmamakta olup her kurum/kuruluş yapay zekâyâ ilişkin faaliyetlerini bütçeleri çerçevesinde yürütmektedir.

Diğer taraftan, Bakanlığımızın bu alandaki desteklerine yoğun bir şekilde devam edilmektedir. Örneğin; TÜBİTAK’ın akademi ve kamuya yönelik destek programları kapsamında 2002’den günümüze “Yapay Zeka” alanında 1.171 projeye 1,76 milyar TL (2023 sabit fiyatlarıyla) destek aktarılmıştır. Benzer şekilde TEYDEB bünyesinde, sanayiye yönelik destek programları çerçevesinde, yine Yapay Zeka alanında 2002-2023 arasında yürütülen 2.351 projeye 4,09 milyar TL hibe desteği verilmiştir. TÜBİTAK’ın bilim insanlarına yönelik destek programları bağlamındaki destek tutarı ise 1820 kişiye 366,1 milyon TL olarak gerçekleşmiştir.